

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/128/2024
Identifikačné číslo spisu:	1116218978
Dátum vydania rozhodnutia:	12.02.2025
Meno a priezvisko:	Mgr. Miroslav Šepták
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:1116218978.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu S.. Y. M. Ď.P., S., N. XX, zastúpeného advokátskou kanceláriou Advokátska kancelária ŠČURY, s.r.o., Čadca, M. R. Štefánika 2618, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, Bratislava, Štúrova 2, o náhradu škody, vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 15C/100/2016, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 31. januára 2023 sp. zn. 16Co/157/2022, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 31. januára 2023 sp. zn. 16Co/157/2022 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Napadnutým rozsudkom (v poradí druhým) Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) potvrdil (výrok I.) podľa § 387 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) rozsudok Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „súd prvej inštancie“ resp. „prvoinštančný súd“) z 20. decembra 2019, č. k. 15C/100/2016-140, ktorým zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal voči žalovanej uloženia povinnosti na zaplatenie sumy 10 000 eur titulom nemajetkovej ujmy a 1 000 eur titulom majetkovej škody z dôvodu žalobcom označeného nezákonného rozhodnutia (výrok I.). Žalovanej nárok na náhradu trov konania nepriznal (výrok II.).

1.1. V dôvodoch rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že v danom spore žalobca tvrdil, že škoda, ktorú si uplatňoval mu vznikla fiktívnym nezákonným rozhodnutím Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky zo 07. marca 2011, ktorá postupovala v rozpore s ustanoveniami zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a neposkytla mu ním požadované informácie, na ktoré mal nárok a ani jeho žiadosť neevidovala zákonom predpísaným postupom. Žalobca ďalej tvrdil, že mu vznikla skutočná škoda vo výške 1 000 eur ako náhrada za stratu času, poštu, podania, dopravu atď. a ďalej titulom nemajetkovej ujmy si uplatňoval 10 000 eur, pretože následky nezákonného rozhodnutia sa prejavili v jeho osobnostnej sfére, keďže musel podstúpiť niekoľkoročné správne a súdne konania, vyhotovovať podania, zúčastňovať sa konaní, ktoré veľmi negatívne pôsobili a pôsobia na jeho duševný stav. Po vykonanom dokazovaní súd prvej inštancie v prvom rade konštatoval, že pre vznik nároku na

náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej aj „zákon č. 514/2003 Z. z.“), na základe ktorého žalobca uplatnil svoj nárok, je nevyhnutné kumulatívne splnenie nasledujúcich predpokladov: 1/ nesprávny úradný postup, resp. nezákonné rozhodnutie orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, 2/ vznik škody alebo nemajetkovej ujmy a 3/ príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím, resp. nesprávnym právnym postupom a vzniknutou škodou. V spore mal za nesporné, že rozsudkom Krajského súdu v Bratislave z 19. októbra 2012 č. k. 4S/74/2011-40 v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 3SŽi/20/2012 z 9. apríla 2013 bolo zrušené fiktívne rozhodnutie Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky o rozklade proti fiktívnemu rozhodnutiu o odmietnutí poskytnutia informácie žalobcovi na základe žiadosti z 3. februára 2011, čím bola splnená existencia prvého predpokladu na priznanie nároku na náhradu škody. Zvyšné dva predpoklady pre uplatňovanie nároku na náhradu škody v zmysle citovaného zákona však žalobca nesplnil, nakoľko len samotné konštatovanie vzniku psychických problémov a pocitov poníženia, ktoré mali žalobcovi vzniknúť v príčinnej súvislosti s nezákonným rozhodnutím, nepostačuje na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy. Navyše súd prvej inštancie konštatoval, že žalobcovi už pred podaním žaloby na správny súd boli všetky ním požadované informácie poskytnuté, preto i v prípade preukázania existencie nemajetkovej ujmy (čo ale nie je tento prípad) je možné samotné rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave, č. k. 4S/74/2011-40 zo dňa 19. októbra 2012 v spojení s rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3SŽi/20/2012 zo dňa 9. apríla 2013 požadovať za dostatočné zadostučinenie pre žalobcu. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že okrem toho žalobca si nárok na náhradu majetkovej škody uplatnil v rozpore s § 16 ods. 4 citovaného zákona, keďže predbežným prerokovaním sa domáhal len úhrady nemajetkovej ujmy. V okolnostiach danej veci mal súd prvej inštancie tiež za to, že žalobca nepreukázal vznik nemajetkovej ujmy ani majetkovej škody a z toho dôvodu nebola preukázaná ani príčinná súvislosť. Na uvedenom základe a za použitia ustanovení § 3 ods. 1, ods. 2, § 15 ods. 1, § 16 ods. 4, § 17 ods. 1, ods. 2, ods. 3, § 19 ods. 1, ods. 2, ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP.

2. Odvolací súd rozsudkom z 25. januára 2022 sp. zn. 16Co/171/2020 (v poradí prvým) potvrdil (výrok I.) rozsudok súdu prvej inštancie z 20. decembra 2019, č. k. 15C/100/2016-140 podľa § 387 ods. 1, 2 CSP a žalovanej nárok na náhradu trov konania nepriznal (výrok II.).

2.1. Na dovolanie žalobcu proti rozsudku z 25. januára 2022 sp. zn. 16Co/171/2020 Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 29. septembra 2022 sp. zn. 4Cdo/142/2022 (v poradí prvom rozhodnutí) rozsudok odvolacieho súdu zrušil z dôvodu, že odvolací súd dňa 25. januára 2022 verejne vyhlásil rozsudok, avšak v rozpore s § 219 ods. 3 CSP neinformoval právneho zástupcu žalobcu o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku elektronickými prostriedkami napriek tomu, že o to požiadal. Odvolací súd týmto nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcovi, aby uskutočňoval procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a preto mu vec vrátil na ďalšie konanie. Z dôvodu, že konanie bolo zaťažené vadou podľa § 420 písm. f) CSP, pre ktorú bolo potrebné rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť, dovolací súd sa v ďalšom už nezaoberal ani žalobcom namietanou prípustnosťou dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP.

2.2. Po zrušení uznesení dovolacieho súdu odvolací súd opätovne preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, prejednal dovolanie žalobcu bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 a contrario CSP, keďže sa nejednalo o prípad, v ktorom by bolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie a nariadenie pojednávania si nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem; dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je vo výroku vecne správny, preto ho v súlade s § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil. Rozsudok verejne vyhlásil dňa 31. januára 2023, pričom právnomu zástupcovi žalobcu dňa 24. januára 2023 oznámil miesto a termín verejného vyhlásenia rozsudku elektronickým prostriedkom (§ 219 ods. 3 CSP). Pretože odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozsudku, konštatoval správnosť jeho dôvodov (§ 387 ods. 2 CSP). Vo vzťahu k podstatným tvrdeniam žalobcu v odvolaní, s ktorými sa odvolací súd musel v odôvodnení vysporiadať, odvolací súd podotkol, že ide v celom rozsahu o nedôvodnú argumentáciu a to s poukazom na správne vyhodnotenie skutkových a právnych okolností vedúcich k zamietnutiu žaloby o náhradu

škody a nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 514/2003 Z. z., založené na úvahe súdu prvej inštancie o nepreukázaní predpokladov potrebných pre vznik zodpovednosti štátu za nezákonné rozhodnutie. Zhodnotením výsledkov vykonaného dokazovania v súlade s § 191 ods. 1 CSP dospel k správnym skutkovým záverom a na ich základe vyvodil aj správny právny záver o nedôvodnosti žalobcom uplatňovaného nároku voči žalovanej, ktorého sa žalobca domáhal titulom zodpovednosti žalovanej za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím. Odvolací súd uzavrel, že žalobca ani v časti nároku týkajúceho sa nemateriálnej ujmy nepredložil v spore žiadne dôkazy na podporu svojich žalobných tvrdení (replikovaných aj v odvolaní), že sa cítil byť dehonestovaný a ponížený, že musel absolvovať niekoľkoročné správne a súdne konania, pričom už samotná účasť na takýchto konaniach negatívnym spôsobom vplývala na jeho obvyklý spôsob života a spôsobovala mu značný diskomfort spojený s účasťou na takýchto konaniach, a všetka táto záťaž na neho vplývala veľmi negatívne. Pri absencii akýkoľvek dôkazov produkovaných žalobcom v posudzovanej veci nebolo vôbec možné posúdiť, či došlo k vzniku nemajetkovej ujmy na strane žalobcu, resp. či sa jedná o ujmu nepatrnú alebo značnú. Nebolo preto možné prisvedčiť odvolacej námietke žalobcu, že súd prvej inštancie pochybil, keď v konaní neposudzoval otázku stupňa závažnosti spôsobenej ujmy s prihliadnutím na okolnosti prípadu a jeho osobu. Pozornosti odvolacieho súdu taktiež neunikla skutočnosť, že žalobca sa označuje za občianskeho aktivistu, ktorý sa dlhodobo zaujíma o veci verejné s cieľom zlepšiť kvalitu života všetkých občanov, čo (v protiklade s jeho vnímaním) len umocňuje nutnosť zvýšenej osobnej odolnosti žalobcu, ktorý sa dobrovoľne (z vlastného presvedčenia) rozhodol intenzívne presadzovať tieto ušľachtilé ciele v občianskej spoločnosti. V súvislosti s námietkou žalobcu v odvolaní, že súd prvej inštancie porušil zákonom stanovenú povinnosť poskytnúť stranám sporu predbežné právne posúdenie veci, v dôsledku čoho vydal prekvapivé rozhodnutie a postupoval v rozpore s § 171 ods. 1 a § 181 ods. 2 CSP, odvolací súd uviedol, že zo zvukového záznamu z pojednávania konaného dňa 18. septembra 2019, t. j. prvého pojednávania vo veci, je zrejmé, že zákonná sudkyňa stranám sporu zreteľne explicovala, že pre úspešné domáhanie sa práva splnil žalobca prvú podmienku, t. j. predložil nezákonné rozhodnutie, ktorého existencia nie je sporná, pričom však ostávajú ďalšie dve podmienky vzniku nároku na náhradu škody a to vznik škody, resp. nemajetkovej ujmy a príčinná súvislosť s nezákonným rozhodnutím, vo vzťahu ku ktorým žalobca nič nepreukázal. Nakoľko žalobca v podanom odvolaní neuviedol žiadne ďalšie relevantné skutočnosti, ktorými by preukázal nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, odvolací súd ostatné tvrdenia uvádzané v odvolaní nepovažoval za podstatné, t. j. také, ktoré by svojou relevanciou aj v prípade preukázania boli spôsobilé privodiť zmenu napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie; ďalšie odvolacie námietky žalobcu preto odvolací súd vyhodnotil v ich súhrne ako právne irelevantné a také, ktoré z povahy veci nie sú spôsobilé privodiť zmenu napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania a dovolacieho konania rozhodol odvolací súd v spojení s § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP, tak, že žalovanej priznal proti žalobcovi plný nárok na náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania, nakoľko mala vo veci plný úspech.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu z 31. januára 2023 sp. zn. 16Co/157/2022 podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z ustanovení § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 CSP.

3.1. V bližších podrobnostiach namietanú vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP žalobca konkretizoval tým, že nebol v odvolacom konaní zastúpený advokátom, nakoľko splnomocnenie udelené advokátovi W.. Ľ.D. R. na jeho zastupovanie v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 15/100/2016 zaniklo dňom nadobudnutia právoplatnosti rozsudku odvolacieho súdu z 25. januára 2022 sp. zn. 16Co/171/2020. Dovolateľ mal preto za to, že odvolací súd ho mal vyzvať, aby predložil súdu nové plnomocenstvo s pôvodne určeným advokátom, alebo aby požiadal Centrum právnej pomoci o určenie iného advokáta, alebo aby sa vyjadril, že netrvá na tom, aby bol v konaní zastúpený advokátom. V dôsledku nečinnosti odvolacieho súdu pôvodne žalobcovi určený advokát sa ani nedozvedel, že na odvolacom súde prebieha odvolacie konanie, keďže rozhodnutie o dovolaní, ktorým bol zrušený pôvodný rozsudok odvolacieho súdu, nebolo advokátovi W.. Ľ. R. doručené. Žalobca ďalej namietal, že mu bolo znemožnené zúčastniť sa verejného vyhlásenia rozsudku. Napriek tomu, že v odvolaní z 26. februára 2020 uviedol, že žiada o oznámenie miesta a času verejného vyhlásenia rozsudku s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 3 CSP, nebol mu opätovne termín oznámený do jeho

elektronickej schránky, ktorú má zriadenú aj na doručovanie. Termín verejného vyhlásenia rozsudku nebol oznámený do elektronickej schránky (na portále ÚPVS) ani W.. L. R. (ktorý už v tom čase žalobcu platne nezastupoval); pričom z oznámenia na jeho mailovú adresu vyplýva, že „cieľový server neodoslal potvrdenie o doručení“ (č. l. 302 a nasl.).

3.2. V rámci dovolania podľa § 421 CSP žalobca namietal, že odvolací súd nesprávne vyhodnotil splnenie podmienok pre vznik nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch z titulu nezákonného rozhodnutia orgánu verejnej moci. Považoval za nesprávny záver, že iba samotné rozhodnutie o zrušení nezákonného rozhodnutia orgánu verejnej moci nepreukazuje vznik nemajetkovej ujmy a nároku na jeho náhradu. Trval na tom, že vznik nemajetkovej ujmy, ako aj príčinná súvislosť, boli preukázané už samotným konštatovaním nezákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej moci súdom, ku ktorému došlo rozsudkom Krajského súdu v Bratislave, č.k. 4S/74/2011-40, v spojitosti s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 09. apríla 2013 sp. zn. 3Sž/20/2012, pričom otázna bola len výška náhrady, ktorá bola na posúdení súdu a ktorú žalobca vyčíslil na 10 000 eur. Odvolací súd požadoval jej preukázanie, avšak takýto dôkaz sa zrejme ani zabezpečiť nedá, keďže definitívne určenie výšky spočíva práve na zodpovednosti súdu v závislosti od v konaní jednoznačne preukázaných skutočností. Žalobca mal za to, že boli splnené všetky predpoklady na priznanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, avšak pre nesprávne právne posúdenie prvoinštančný súd žalobu žalobcu nesprávne zamietol, čo je dôvodom na zrušenie takéhoto rozhodnutia dovolacím súdom. Vo vzťahu k výroku o trovách konania žalobca uplatnil dovolací dôvod podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP vzhľadom ku skutočnosti, že odvolací súd v rozpore s ustálenou súdnou praxou nepriznal žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania, a to napriek tomu, že bol v dovolacom konaní úspešný, pričom toto rozhodnutie žiadnym, a už vôbec nie primeraným, spôsobom neodôvodnil; takže je v tejto časti nepreskúmateľné, čo zároveň zakladá aj prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

4. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu žalobcu uviedla, že rozsudok odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom súdu prvej inštancie považuje za skutkovo právne správny a preto navrhla dovolanie zamietnuť ako nedôvodné podľa § 448 CSP.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu podľa § 420 písm. f) CSP je prípustné a tiež dôvodné; v dôsledku jeho účinku dovolací súd zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1 a § 450 CSP).

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je procesnou povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dôvodom prípustnosti dovolania.

8. V preskúmvanej veci žalobca v podanom dovolaní uplatnil dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP, v zmysle ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a naplnenie ktorého videl v nesprávnom postupe odvolacieho súdu tým, že nevyzval žalobcu na

predloženie nového plnomocenstva s pôvodne určeným advokátom, resp. aby požiadal Centrum právnej pomoci o určenie iného advokáta, alebo aby sa vyjadril, že netrvá na tom, aby bol v konaní zastúpený advokátom. Dovolateľ taktiež namietal, že mu bolo znemožnené zúčastniť sa verejného vyhlásenia rozsudku. Napriek tomu, že v odvolaní z 26. februára 2020 uviedol, že žiada o oznámenie miesta a času verejného vyhlásenia rozsudku s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 3 CSP, nebol mu opätovne termín oznámený do jeho elektronickej schránky, ktorú má zriadenú aj na doručovanie a termín verejného vyhlásenia rozsudku nebol oznámený do elektronickej schránky (na portále ÚPVS) ani W.. Ľ.D. R. (ktorý už v tom čase žalobcu platne nezastupoval); pričom z oznámenia na jeho mailovú adresu vyplýva, že „cieľový server neodoslal potvrdenie o doručení“ (č. l. 302 a nasl.).

9. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

10. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa, tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo. Dovolací súd preto skúmal opodstatnenosť argumentácie žalobcu, že v konaní došlo k ním tvrdenej vade zmätočnosti v súvislosti s postupom odvolacieho súdu.

11. Dovolací súd sa opätovne (aj v ďalšom v poradí druhom rozhodnutí) ako prvou námietkou zaoberal žalobcom vytýkanou vadou zmätočnosti, ktorú videl v nedodržaní postupu odvolacieho súdu v súvislosti s verejným vyhlásením rozsudku v dôsledku čoho sa žalobca nemohol zúčastniť tohto úkonu súdu a ktorá bola dôvodom zrušenia i prvého rozsudku odvolacieho súdu z 25. januára 2022 sp. zn. 16Co/171/2020.

12. Podľa § 219 ods. 3 CSP platí, že vo veciach, v ktorých súd rozhoduje rozsudkom bez nariadenia pojednávania, oznámi súd miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke príslušného súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením. Ak o to strana požiada, súd jej oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku aj elektronickými prostriedkami.

13. Dovolací súd už vo svojej skoršej rozhodovacej činnosti (za účinnosti predchádzajúcej procesnoprávnej úpravy O.s.p.) poukázal na dôležitosť a neopakovateľnosť verejného vyhlásenia rozsudku (napr. R 14/2010, 5Cdo/120/2009, 3MCdo/16/2011) ako dôležitého procesnoprávneho inštitútu tvoriaceho imanentnú súčasť práva na spravodlivý proces. Oznámenie o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku je jedným z kvalitatívnych atribútov, ktoré musia byť pre rešpektovanie práva na spravodlivý proces právne perfektné a bez väd. Iba strana, ktorá bola riadne oboznámená s časom a miestom verejného vyhlásenia rozsudku má reálnu možnosť uplatniť svoje procesné práva. Ak súd na svojom webovom sídle alebo úradnej tabuli nesprávne informoval o čase verejného vyhlásenia rozsudku, porušil tak právo strán sporu na spravodlivý proces. Rozsudok, ktorému takáto vada predchádza, je po preskúmaní jeho dokonalosti neudržateľný, pričom odstránenie tejto vady je možné iba cestou zrušenia takého rozsudku. Ani po prijatí novej procesnoprávnej úpravy vykonanej zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporovým poriadkom sa na uvedený záver nič nezmenilo (obdobne uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/187/2019, 30. október 2019).

14. Verejné vyhlásenie rozsudku je úkon súdu, ktorý je z hľadiska vecného, časového, miestneho a

personálneho neopakovateľný a nezameniteľný s iným úkonom súdu. Ak súd účastníka neupovedomil zákonu zodpovedajúcim spôsobom o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku, odňal mu možnosť pred súdom konať [§ 237 písm. f/ O.s.p.]; táto procesná vada konania je odstrániteľná len zrušením rozhodnutia vydaného v konaní, v ktorom k nej došlo (viď uznesenie najvyššieho súdu z 31. júla 2009, sp. zn. 1Cdo/120/2009, R 14/2010).

15. Z obsahu spisového materiálu dovolací súd zistil, že po vrátení veci najvyšším súdom odvolací súd nariadil termín verejného vyhlásenia rozsudku bez nariadenia ústneho pojednávania na 31. januára 2023 o 9:30 hod. (č.l. 301 spisu). Z pokynu, ktorým bol uvedený termín nariadený dovolací súd zistil, že o tejto skutočnosti bol žalobca v zmysle žiadosti podľa § 219 ods. 3 CSP v odvolaní z 26. februára 2020 (č.l. 149, 150 spisu) informovaný prostredníctvom advokáta W.. L.X. R., ktorému bolo oznámenie zaslané e-mailom na adresu T.R..J.. Termín verejného vyhlásenia rozsudku bol oznámený i na úradnej tabuli súdu ako aj na webovom sídle súdu viac ako 5 dní pred jeho vyhlásením.

16. Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že žalobca bol od začiatku konania na súde prvej inštancie právne zastúpený. Rozhodnutím Centra právnej pomoci Bratislava z 11. mája 2016 mu bol z dôvodu stavu materiálnej núdze priznaný nárok na poskytovanie právnej pomoci na zastupovanie v konaní na Okresnom súde Bratislava I a na zastupovanie určený advokát W.. O. W., následne advokát W.. L. R., ktorý žalobcu zastupoval i v čase prvého odvolacieho konania a ktorému splnomocnenie zaniklo dňom nadobudnutia právoplatnosti rozsudku odvolacieho súdu z 25. januára 2022 sp. zn. 16Co/171/2020 t. j. dňa 15. marca 2022. V právnej veci dovolania proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu bol CPP určený advokát W.. Q.Á. R., vykonávajúci advokáciu prostredníctvom spoločnosti FAKTOR Legal, s.r.o. a tomuto (nesprávne) súd spočiatku doručoval napadnutý rozsudok (viď č.l. 310). Po zistení pochybenia (č.l. 336 spisu) bol rozsudok doručený W.. L. R. a žalobcovi.

17. Z uvedených skutočností vyplýva, že po zrušení rozsudku odvolacieho súdu z 25. januára 2022 sp. zn. 16Co/171/2020 uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. septembra 2022 sp. zn. 4Cdo/142/2022 sa konanie opätovne vrátilo do štádia odvolacieho konania, v ktorom žalobca už právne zastúpený nebol. Preto procesný postup odvolacieho súdu, keď oznámenie o termíne verejného vyhlásenia rozsudku dňa 31. januára 2023 doručoval dňa 24. januára 2023 na e-mailovú adresu advokáta W.. L. R. vyhodnotil dovolací súd ako nesprávny, resp. zmätočný, jednak vzhľadom na zánik zastupovania žalobcu W.. L.Í. R. právoplatnosťou rozsudku odvolacieho súdu a taktiež vzhľadom na skutočnosť, že žalobcu v dovolacom konaní menovaný advokát nezastupoval a preto ani nemal vedomosť o rozhodnutí najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/142/2022. Dovolací súd v tejto súvislosti uvádza, že zo žiadneho ustanovenia Civilného sporového poriadku nevyplýva, že by sa automaticky obnovovalo plnomocenstvo, ktoré už raz zaniklo. Dovolaciu námietku žalobcu, že odvolací súd pochybil, keď oznámenie o termíne verejného vyhlásenia rozsudku doručoval e-mailom advokátovi W.. L. R. a nie priamo do elektronickej schránky žalobcu, resp. že odvolací súd nevyzval žalobcu na vyjadrenie či netrvá/trvá na zastúpení v konaní advokátom, považoval dovolací súd preto za dôvodnú. Obsah spisu nedáva žiadny podklad na konštatovanie, že miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku boli žalobcovi oznámené v súlade ustanovením § 219 ods. 3 CSP, keďže odvolací súd „Rozsudok verejne vyhlásil 31. januára 2023, pričom právnomu zástupcovi žalobcu dňa 24. januára 2023 oznámil miesto a termín verejného vyhlásenia rozsudku elektronickým prostriedkom (§ 219 ods. 3 C. s. p.)."(bod 13. posledná veta). Na základe uvedených skutočností dovolací súd uzatvára, že odvolací súd sa v ďalšom konaní po zrušení prvého rozsudku síce riadil pokynmi uvedenými v zrušujúcom rozhodnutí dovolacieho súdu, nakoľko e-mailom informoval právneho zástupcu žalobcu o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku, avšak opomenul skutočnosť, že advokát W.. L. R. (uvedený ako zástupca v záhlaví napadnutého rozsudku) už žalobcu, vzhľadom na zánik plnomocenstva, v „novom" odvolacom konaní nezastupoval, o čom svedčí aj e-mailová komunikácia uvedeného advokáta a súdu nachádzajúca sa na č.l. 302 spisu.

18. Dovolanie žalobcu za takejto situácie, v okolnostiach danej veci bolo nielen procesne prípustné (§ 420 písm. f) CSP) ale tiež dôvodné (§ 431 CSP), lebo v ňom bolo opodstatnene namietnuté, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva

v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

19. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 CSP). Najvyšší súd v súlade s týmito ustanoveniami zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie (§ 450 CSP). Z dôvodu, že konanie bolo zaťažené vadou podľa § 420 písm. f) CSP, pre ktorú bolo potrebné rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť, dovolací súd sa v ďalšom už nezaoberal ani žalobcom namietanou prípustnosťou dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP. Najvyšší súd postupoval v súlade s rozhodovacou praxou dovolacieho súdu, ktorá sa ustálila na názore, že v prípade dôvodne namietanej vady zmätočnosti ide o procesnú nesprávnosť, pri ktorej je predčasné podrobiť napadnuté rozhodnutie meritórnemu dovolaciemu prieskumu (1Cdo/166/2017, 2Cdo/88/2017, 3Cdo/146/2018, 4Cdo/191/2018, 5Cdo/29/2016, 8Cdo/70/2017).

20. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP). Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

21. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.